

Datum: 2019-04-08

Beteckning: Handlingsplan

Ny handlingsplan för ekonomisk omställning, Socialnämnden, 2019-2020

Bakgrund

Socialnämnden beslutade i december 2018 om en handlingsplan för ekonomisk omställning i syfte att uppnå ekonomisk balans under 2019. Åtgärderna i denna handlingsplan innebar kostnadsminskningar med 12 100 tkr vilka ingår i socialnämndens budget för 2019. En omständighet som inte var känd när socialnämnden beslutade om budgeten för 2019 var de slutliga villkoren för ekonomisk reglering mellan socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Dessa villkor har nu klarlagts genom beslut i kommunfullmäktige 2019-03-27. Beslutet innebär att socialnämndens budgetram för 2019 minskas med 7 800 tkr vilket innebär ytterligare krav på kostnadsminskande åtgärder i socialnämndens budget.

Den ekonomiska uppföljning som genomförts av förvaltningens enhetschefer efter mars månad visar på ett totalt prognosticerat underskott jämfört med budget (minskad med 7 800 tkr enligt ovan) om 14 300 tkr om inga åtgärder genomförs. I det beräknade underskottet ingår nedskrivning av osäkra fordringar på Migrationsverket inom EKB-verksamheten med ca 2 800 tkr. Dessa fordringar bokades upp under 2018. Den återstående differensen 3 700 tkr gentemot prognosen beror på kostnadsökningar inom vissa verksamheter vilka ej kunnat förutses i budgeten samt att den tidigare beslutade handlingsplanen inte till alla delar haft full effekt.

Sammantaget finns alltså ett behov av en ny handlingsplan med ytterligare åtgärder för att i enlighet med kommunens ekonomiska styrprinciper säkerställa att socialnämnden uppnår ekonomisk balans. I denna nya handlingsplan föreslår förvaltningen nedanstående åtgärder. Den beräknade ekonomiska effekten av dessa innebär ett fortsatt underskott för 2019 men då åtgärderna får full effekt 2020 beräknas, utifrån de omständigheter som råder i nuläget, ekonomisk balans uppnås detta år. De föreslagna åtgärderna beräknas kunna minska kostnaderna med 8 325 tkr under 2019 varför det prognosticerade underskottet då minskas till 5 975 tkr vilket förvaltningen kommunicerat till kommunledningskontoret.

Föreslagna åtgärder

Reduktion av insatser avseende kontaktpersoner/kontaktfamiljer

Omfattningen på insatsen kontaktperson och kontaktfamilj föreslås minska. Dels har många av dessa insatser pågått utan systematisk uppföljning under längre tid och dels är det osäkert vilken effekt dessa insatser har. Bedömningen görs att det sammantaget för de båda avdelningarna Unga och Vuxna är rimligt att kunna minska omfattningen av insatserna till ungefär hälften jämfört med nuvarande budget på totalt ca 3 900 tkr. Avsikten är att delegationen för dessa insatser framöver skall ligga under respektive avdelningschef. Tröskeln för beviljande av dessa insatser kommer således att höjas kraftigt. För personer med missbruksproblematik och psykisk ohälsa kommer generellt andra insatser erbjudas som boendestöd och/eller daglig sysselsättning.

Beräknad effekt 2019 = 1 000 tkr. 2020 = 2 000 tkr.

Minskning av bemanning inom enheten för Stöd och behandling, avdelning Unga

I den genomförda genomlysningen av socialförvaltningen har det framkommit att Alingsås socialtjänst har en omfattande öppenvårdsbehandling för barn och unga i relation till jämförbara kommuner. Mot bakgrund av detta görs bedömningen att omfattningen på enheten för Stöd och behandling bör minskas med 3 tjänster under perioden 2019 – 2020.

I enhetens prognos för helåret 2019 ingår beräknad besparingseffekt genom personalvakanser motsvarande en tjänst. Beräknad ytterligare effekt 2020 = 1 200 tkr.

Omställning köpt vård, barn och unga

För att klara avdelningen Ungas uppdrag med minskade resurser krävs en fortsättning av det utvecklings- och omställningsarbete som påbörjades i samband med den tidigare beslutade handlingsplanen. Konkret innebär det fortsatta arbetet:

- Samrådsforum - ett forum för genomlysning och beslut vid komplexa ärenden med syfte om att finna hållbara och kostnadseffektiva lösningar
- Säkerställa att avdelningens HVB- och stödboende arbetar med rätt målgrupp
- Utveckla metoder för att stärka förmågan hos föräldrar som har sina barn placerade samt aktivt arbeta för att barn och unga ska kunna återvända hem när så är möjligt

- Genomlysna orsaker till oplanerade avbrott vid familjehemsplaceringar för metodutveckling och undvikande av kostsamma omplaceringar
- Utforska och stärka resurser i barns och ungas nätverk vid utredning och insats
- Identifiera processer som hindrar respektive främjar samverkan mellan enheter inom socialtjänsten, vilket bedöms ha betydelse för avdelningens kostnader för köpt vård
- Arbeta med insatser på hemmaplan i första hand och så långt det är möjligt
- Säkerställa att de EKB-ungdomar som finns i avdelningens vård också är de som Migrationsverket lämnar ekonomisk ersättning för

Beräknad effekt 2019 = 4000 tkr. Ingen ytterligare effekt beräknas för 2020

Omställning köpt vård, vuxna

Det omställningsarbete som påbörjades hösten 2018 kommer att intensifieras. Anpassade hemmaplanslösningar väntas finnas på plats innan sommaren. Framförallt är följande åtgärder viktiga att ha på plats för att ytterligare minska den köpta vården:

- Utökade öppettider för det tillfälliga boendet vid Grindgatan så att detta kan användas som lågtröskelboende på hemmaplan. Ny öppettid planeras bli från kl 17:00, idag öppnar Grindgatan kl 21:00. Samtidigt är planen att möjliggöra att klienter som behöver tillfälligt boende över natten men som inte har en missbruksproblematik erbjudas annan lösning för tillfälligt boende så fler platser kan friläggas på Grindgatan.
- Utöka daglig sysselsättning på hemmaplan så att meningsfull sysselsättning under dagtid kan erbjudas personer med psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik.
- Omforma utbudet på öppenvården Return så att 40 timmars behandlingsprogram kan erbjudas på hemmaplan. Sysselsättning och friskvårdsaktiviteter kommer utgöra en del i behandlingsprogrammet.

Avdelningen kommer även att fortsätta och intensifiera arbetet med att hitta ytterligare boendelösningar på hemmaplan. Exempel på sådana kan vara fler platser på tillfälligt boende, omstart av bostad först samt utökning av tränings/stödlägenheter kopplade till Götagatans HVB.

Beräknad effekt 2019 = 2 500 tkr. 2020 = 6 000 tkr.

Minskning av antalet socialsekreterare vid enheten Stöd och försörjning

I genomlysningen av förvaltningens ekonomi har konstaterats att antalet socialsekreterare inom stöd och försörjning legat kvar på samma nivå trots minskade kostnader för försörjningsstöd de senaste åren. Förvaltningen har genomfört en jämförelse av ärendemängd per handläggare med närliggande kommuner och konstaterat att vi inom försörjningsstöd där ligger något lågt sett till antal ärenden per handläggare. Därmed görs bedömningen att det finns utrymme att minska bemanningen med en handläggare inom enheten Stöd och försörjning under 2020. Under våren 2019 har redan minskning med en tjänst genomförts inom enheten där ett anpassningsarbete nu pågår. Möjlighet att minska med ytterligare en tjänst 2020 är dock avhängigt utvecklingen av kostnaderna för försörjningsstöd vilka nu har vänt uppåt. Det är också osäkert hur minskningen av AME:s budget samt det stora omställningsarbete som AF gör kommer påverka utvecklingen framåt. Omställningen förutsätter också att automatisering av vissa processer faller på plats.

Beräknad effekt 2019 = 200 tkr. 2020 = 600 tkr.

Effektivare bemanning inom avdelning vuxna

Avdelning vuxna kommer se över och förtäta samarbetet över enhetsgränserna när det gäller bemanning. En kartläggning av stödinsatser som utförs inom avdelningen har gjorts och i detta syns möjligheter för effektivare samordning och andra arbetssätt vilket kan frigöra personalresurser framåt.

Beräknad effekt 2019 = 400 tkr. 2020 = 1 200 tkr.

Beslut daglig sysselsättning i egen regi

Enligt de principer som nu gäller 2019 avseende internfakturering mellan Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden bekostar Socialnämnden i nuläget tre beslut om daglig sysselsättning vilka verkställs av daglig verksamhet inom VON. Dessa beslut planeras framöver utföras i egen regi vilket möjliggörs av avdelningen Vuxnas utökade sysselsättningsverksamhet.

Beräknad effekt 2019 = 225 tkr. 2020 = 450 tkr.

Minskad bemanning vid förvaltningens stab

Ambitionen att även effektivisera förvaltningens administration innebär att bemanningen vid den förvaltningsgemensamma stabsorganisationen bör kunna minskas med en tjänst. Omställningsarbetet av organisationen påbörjas snarast.

Beräknad effekt 2020 = 600 tkr.

Beslut i tidigare handlingsplan med effekt 2020

Avdelning Ungas kärnuppdrag är att ge bästa möjliga och kostnadseffektiva hjälp och stöd till de utsatta barn och unga som kommer i kontakt med avdelningens verksamhet. Kontakten kan uppstå genom antingen anmälan, ansökan eller begäran om yttrande. När insatser krävs, utformas dessa efter de behov barnet har och som utredningen visat på.

Socialtjänsten har därutöver ett uppdrag att bedriva samverkan i syfte att fånga upp och synliggöra de barn och unga som behöver stöd. Det kan exempelvis avse specifika skolbarn som lyfts fram inom samverkansformen SAMTIDIGT (samordnade och tidiga insatser mellan förskola/skola/socialtjänst) eller barn och unga som kommer till avdelningens kännedom genom närvårdssamverkan SAMLA (barn och unga som behöver samlade insatser från både kommun och hälso- och sjukvård)

Det mer generellt förebyggande sociala arbetet faller inte inom kärnuppdraget varför beslut har fattats om att avsluta Homestart samt socialnämndens hyresavtal avseende Familjecentralen Noltorp.

Beräknad effekt 2020 = 1 150 tkr.

Sammanfattning

Föreslagen åtgärd	Effekt 2019, tkr. Utöver prognos från avdeln.	Effekt 2020, tkr	Anm
Minskning insatser kontaktpersoner / -familjer	1 000	2 000	Delegation under resp avdelningschef
Minskad bemanning enheten Stöd & behandling, avd Unga		1 200	Totalt 3 tjänster. I prognos 2019 vakanser motsv en tjänst
Omställning köpt vård, barn och unga	4 000	4 000	EKB 1 800. HVB 1 600 Köpta familjehemsplatser 600
Omställning köpt vård, vuxen, missbruk	2 500	6 000	
Minskat antal handläggare enheten Stöd & försörjning	200	600	Minskning med en tjänst
Effektivare bemanning avd Vuxen	400	1 200	
Daglig sysselsättning i egen regi från 2019-07-01	225	450	Utförs fn av vård- och omsorgsnämnden
Minskad bemanning förvaltningens stab		600	Minskning med en tjänst
Beslut sedan tidigare			
Avveckling Homestart		700	
Avveckling socialnämndens del av familjecentral Noltorp		450	
Summa	8 325	17 200	